

РЕЦЕНЗИЯ

**на проф. Петър Александров Банков, доктор,
на дисертационния труд на Илия Добромиров Димитров на тема:
„Модел за управление на таекуондо WT в България“ за придобиване
на ОНС „доктор“ в професионално направление 7.6. Спорт, докторска
програма „Теория и методология на спортната наука“.
Докторантът е на редовна форма на обучение към катедра
„Мениджмънт и история на спорта“**

Научен ръководител: доц. Георги Драганов, доктор

Впечатляват образователният и професионалният статус на докторанта Илия Димитров (в периода 2006 г. – до момента, повече от 14 години) като инструктор по таекуондо; административен секретар, генерален секретар, изпълнителен секретар на БФТ. Той е завършил ОКС „магистър“ – специалност „Спортен мениджмънт“, ОКС „бакалавър“ – със специалност I степен „Треньор по таекуондо“; втора специалност „Учител по физическо възпитание и спорт“, участие на докторанта като член на Съдийската комисия към Европейския таекуондо съюз, технически делегат и лектор на Световната федерация по таекуондо. Нещо повече, Илия Димитров притежава техническа степен – kukkiwon и V дан на Световната Таекуондо Централа. Международен съдия е по Таекуондо (клас 2) – дисциплина спаринг.

Образователният и професионалният статус на докторанта са гаранция и очакване за успешно разработване на дисертационния му труд.

През 1992 година в България се създава Комитет за физическо възпитание и спорт при Министерския съвет. Народното събрание приема през 1996 г. Закон за физическото възпитание и спорта, Държавно-обществения принцип, основен в управлението на физическото възпитание и спорта. Темата на дисертационния труд е

актуална с непреходно значение. Европейският съюз в поредица от документи (харти, конвенции, програми, проекти) препоръчва да се усъвършенства управлението на спортните федерации (федерации, асоциации, съюзи, клубове). Теоретичното, научно-приложното изследване и добрите практики са обект на изследване на дисертационния труд.

Представеният за рецензиране дисертационен труд на тема: „Модел за управление на таекуондо WT в България“, е разработен в обем от 224 стандартни страници в четири взаимосвързани глави (вкл. 2 приложения). Съдържанието на труда е сполучливо онагледено с 63 фигури и 13 таблици. Ползвани са 140 източника: литературни, програмни, документални и сайтове. От тях на кирилица – 58 и на латиница – 82.

В синтезиран вид анализирам структурата, съдържанието и приносите на труда.

Глава първа – „Теоретико-методологическа постановка на проблема“ (4 – 85 с.). С пряко отношение и принос на дисертационния труд е „Еволюционно развитие на Таекуондо“ като корейско бойно изкуство. Компетентно са представени възникването и развитието на Таекуондо в света (философия, специфика, теория, автори, традиции, възгледи, съвременни функции, управление). През 1990 г. се учредява Българската федерация по Таекуондо с пръв председател Станислав Иванов. Направен е анализ и развитие на федерацията Таекуондо в България; функциониране и развитие на федерацията, спортно-техническа специфика; човешки ресурси; организация; участието на България и личности в международните структури по Таекуондо. Принос е направеният професионален анализ по социално-икономически и трансформационни процеси – характерни за Таекуондо на национално и международно равнище (културна и религиозна философия); създаване на Световната федерация. Приемането на Таекуондо WT като официален спорт в програмата на Олимпийските игри. През 1992 г. в НСА „Васил Левски“ се разкрива специалността

„Треньор по Таекуондо“. Подчертан е приносът на Валерий Найденов в учредяването и развитието на Българска федерация по Таекуондо

Съществен значим принос за проектиране и прилагане на подход, принцип и модели е „Процесът на институционализация на Таекуондо WT – културна практика на част на глобалното спортно движение“. В тази като връзка докторантът представя диагностичен анализ на съвременни модели на: основни институции в глобалното движение на Таекуондо (фиг. 2); организационно-управленската структура на Световната федерация по Таекуондо (фиг. 3); организационно-управленски структури на Европейския Таекуондо съюз и на Българската федерация по Таекуондо – стил WT (фиг. 4, 5).

При тези структури е направен успешен опит да се оценят възможностите за пряко влияние на институционализацията върху: принципите; стратегиите; програмите; подготовката и реализацията на човешките ресурси; законодателните; правно-нормативните уредби за функциониране на спортните организации (национални и международни); управлението на спортните събития и други аспекти.

Приложението на принципа на „институционализация на Таекуондо WT в България“ е един от факторите за повишаване функциите на социалните институции (на спортните организации) за прилагане на съвременна политика за задоволяване на интересите и потребностите на хората (отделните индивиди и социални групи на обществото).

Глава втора – „Методология на изследването“ (86 – 92 с.). Целта на изследването е разработване на научнообоснован „Модел на управление на Таекуондо WT като система в България“, съобразен с новите социално-икономически условия и интересите на Таекуондо обществеността у нас. За изпълнение на целта са формулирани във взаимовръзка 5 научноизследователски задачи.

Формулирани са: методология на изследването; научен проблем и хипотеза; цел и задачи; област, предмет и обект на изследването; организация на изследването. Докторантът прилага компетентно

комплекс от научни методи: обща методология; системен подход; теоретичен анализ на литературни, програмни и документални източници; контент анализ (моделиране), SWOT и PEST анализи; математико-статистически модели. Принос е приложеният анкетен метод с експертно предназначение. В експертната карта са включени 26 въпроса с показатели. В изследването участват 34 специалисти от България и 25 чуждестранни.

Глава трета – „Анализ на резултатите“ (93 – 200 с.)

Крайните продукти на теоретичното и научно-приложните изследвания на управлението на Таекуондо WT са: 1. Сравнително, експертно допитване на български и чуждестранни специалисти, свързано с: разпределение на основни цели; приоритетно развитие; основни проблеми; основни източници на финансиране; нормативна осигуреност; клубна спортна база; кадрово осигуряване; степен на завършено образование на експертно равнище; ангажираност в управлението; приоритетно развитие и други. 2. Резултатите от SWOT анализа на тенденциите в управлението и развитието на Таекуондо WT в България (силни и слаби страни (възможности и опасности) в управлението на Таекуондо WT в условията на външната и вътрешната среда (таблици 1, 2, 3 и 4); чрез анализ се формулирани съвременни тенденции, свързани със социални, икономически, политически и технологични фактори, които оказват влияние върху моментното състояние на управлението и развитието на Таекуондо WT – като сложна социална и икономическа система. 3. Чрез приложение на системен подход са проектирани теоретични модели на управлението на развитието на Таекуондо WT в България на национално равнище (фиг. 22), Българската федерация по Таекуондо WT – стил (фиг. 23); Направен е структурно-функционален анализ на териториалното разположение и управлението на спортните клубове по Таекуондо WT в България (фиг. 24 и 25). Акцентът се поставя върху реализацията на структурно-функционален модел на спортен клуб по Таекуондо WT в България (фиг. 26).

На тази основа компетентно са формулирани препоръки за разработване на: национална стратегия; национални и регионални програми; осъществяване на структурни и функционални промени; изграждане на административен капацитет на национално, регионално и клубно равнище; провеждане на информационни кампании, маркетингови и социологически изследвания; подготовка на специалисти. Целта е да се осигури интензивно и ефективно управление и развитие на Таекуондо WT в България.

Изводите и препоръките за практиката са в съответствие с резултатите от проведените изследвания в дисертационния труд. Направените бележки и препоръки на вътрешно-катедреното обсъждане по дисертационния труд са взети предвид и са отразени в окончателното му представяне за защита. Структурата и съдържанието на дисертационния труд са представени в детайли и в автореферата. Не е установено плагиатство и неправилно ползване на литературните, програмните и документалните източници.

Приноси на дисертационния труд

1. Изследвани са исторически процесите на възникване и развитие на Таекуондо WT в света и в България. 2. Постигнат е добър опит за прилагане на нов принцип „Институционализация“ като подход, форма и фактор за неговото приложение върху ефективното управление и развитие на Таекуондо WT в България. 3. Представени и проектирани са диагностични и теоретични модели за управление и развитие на Таекуондо WT на национално, регионално и клубно равнище. 4. Осъществено е сравнително експертно проучване с участие на български и чуждестранни специалисти по актуални: социални; управленски; ресурсни (кадрови, финансови и инфраструктурни) аспекти; програмни елементи на управлението и развитието на Таекуондо WT в България. 5. Чрез SWOT и PEST анализи е предоставена актуална информация за ситуацията и влиянието на комплекс от фактори върху ефективността на управлението и развитието на Таекуондо WT в България.

Въпроси към докторанта: 1. През последните години Европейският съюз чрез Erasmus+ насърчава и осигурява финансови средства за изпълнение на проекта „Добро управление на спорта“. Съвременната теория, научно-приложните изследвания, добрите практики ще оказват ли влияние върху управлението на Таекуондо WT в България? 2. За в бъдеще какви следва да бъдат критериите, показателите и индикаторите за ефективно управление на процесите на развитие на Таекуондо WT в България? 3. Какви следва да бъдат подходът, технологията и механизмът за ефективно изграждане, функциониране и развитие на клубовете по Таекуондо WT в България?

В заключение въз основа на рецензията предлагам с убеденост на научното жури, след успешна защита на дисертационния труд на Илия Добромиров Димитров на тема: „Модел за управление на Таекуондо WT в България“, да му присъди образователната и научна степен „доктор“, в професионално направление 7.6. Спорт, докторска програма „Теория и методология на спортната наука“.

13.12.2021 г.
София

Рецензент:
проф. Петър Александров Банков, доктор

R E V I E W

**by prof Petar Aleksandrov Bankov, DSc.
of Iliya Dobromirov Dimitrov’s doctor’s thesis on the theme:
“Taekwondo WT management model in Bulgaria” for acquiring “PhD”
educational and scientific degree in professional direction 7.6. Sport,
“Theory and methodology of sport science” PhD programme.**

**The PhD student is on full-time education to
“Management and history of sport” Department**

Supervisor: associate professor Georgi Draganov, PhD

Iliya Dimitrov’s educational and professional status is impressive (within the period 2006 till now, more than 14 years) as Taekwondo instructor; administrative secretary, general secretary, executive secretary of the Bulgarian Taekwondo federation. He has graduated from “Master’s” educational and qualification degree (EQD) with “Sport management” specialty, “Bachelor’s” EQD with “Taekwondo coach” first and “Physical education and sport teacher” second specialty; the PHD student is a member of the European Taekwondo Union Referee’s committee, technical delegate and lecturer to the World Taekwondo Federation. Even more, Iliya Dimitrov owns kukkiwon technical degree and V dan of the World Taekwondo Headquarters. He is Taekwondo International referee (class 2) – sparing discipline.

The PhD student’s educational and professional status are guarantee and expectation for successful development of the doctor’s thesis.

Physical education and sport Committee to the Council of Ministers is created in Bulgaria in 1992. The National Assembly approves the Physical education and sport Law in 1996; the state-public principle is the basic one for the physical education and sport management. The theme of the doctor’s thesis is current topic, of intransient importance. The European Union

recommends in a range of documents (charters, conventions, programmes, projects) perfection of the sport federations management (federations, associations, unions, clubs). The theoretical, scientific-applied study and good practices are the doctor's thesis object of research.

"Taekwondo WT management model in Bulgaria" doctor's thesis presented for review is developed in 224 standard pages and four interrelated chapters (incl. 2 annexes). The content of the work is successfully illustrated by 63 figures and 13 tables.; 140 sources are used: literature, programme, documental and sights – 58 in Cyrillic and 82 in Latin alphabet.

Here down I am synthesizing the thesis structure, content and contributions.

Chapter one – "Theoretical and methodological set up of the problem" (page 4 – 85). "Taekwondo evolutionary development" as Korean martial art is directly related and contributes to the doctor's thesis. Taekwondo arise and development in the world (philosophy, specificity, theory, authors, traditions, views, modern functions, management) are competently presented in the work. The Bulgarian Taekwondo federation is established in 1990 having Stanislav Ivanov as its first president. Presented is analysis of Taekwondo federation in Bulgaria; functioning and course of development, sport-technical specificity; human resources; organization; participation of Bulgaria and Bulgarian personalities in Taekwondo international structures. The professional analysis of the social-economic and transformational processes, characteristic of Taekwondo at national and international level (cultural and religious philosophy) is a contribution; creation of the World federation. Taekwondo WT is accepted as official sport in the Olympic Games programme. "Taekwondo coach" specialty is opened at "V. Levski" NSA in 1992. Valeriy Naydenov's contribution to the creation and development of the Bulgarian Taekwondo federation is underlined.

The "Process of Taekwondo WT institutionalization – cultural practice of part of the global sport movement" is of important contribution for the projection and application of an approach, principle and models. In that relation, the PhD student presents diagnostic analysis of up-to-date models of:

basic institutions in Taekwondo global movement (fig.2); World Taekwondo federation organizational-management structure (fig.3); organizational-management structures of the European Taekwondo Union and the Bulgarian Taekwondo WT federation (fig. 4, 5).

In respect to these structures, successful trial is made to evaluate the opportunities for direct influence of institutionalization on: the principles; strategies; programmes; preparation and realization of human resources; legal; legal-normative arrangements for the functioning of the sport organizations (national and international); management of the sport events and other trends.

The application of “Taekwondo WT institutionalization in Bulgaria” principle is one of the factors for increasing the functions of the social institutions (sport organizations) for the introduction of modern policy for satisfying the interests and needs of the people (separate individuals and social groups of the society).

Chapter two – “Methodology of the study” (page 86 – 92). The purpose of the research is the development of scientifically reasoned “Taekwondo WT management model as a system in Bulgaria” coordinated with the new social-economic conditions and Taekwondo WT community in the country. Five scientific-research tasks are inter-relatedly formulated for the execution of the purpose.

Formulated are: the methodology of the study; scientific problem and hypothesis; purpose and tasks; field; subject and object of the study; organization of the research. The PhD student applies competently a complex of scientific methods: general methodology; system approach; theoretical analysis of literature, programme and documental sources; content analysis (modeling); SWOT and PEST analysis; mathematic-statistic models. The inquiry method, having an expert function, is a contribution. The expert card covers 26 questions with indicators. Bulgarian (34) and foreign (25) experts take part in the study.

Chapter three – “Analysis of the results” (page 93 – 200)

The final products of the theoretic and scientific-applied studies of Taekwondo WT management are: 1. Comparative, expert inquiry of Bulgarian and foreign experts related to the: distribution of the basic purposes; priority development; basic problems; basic sources of financing; normative provision; club sport base; personnel provision; education degree at expert level; engagement in the management; priority development, etc. 2. SWOT analysis results of the tendencies of Taekwondo WT management and development in Bulgaria (strengths and weaknesses) (opportunities and threads) within the conditions of external and internal media (tables 1,2,3,4); through analysis formulated are the modern tendencies related to social, economic, political and technological factors influencing the current state of Taekwondo WT management and development as complicated social and economic system. 3. Theoretic models of Taekwondo WT management and development in Bulgaria at national level (fig. 22) and of the Bulgarian Taekwondo WT federation (fig. 23) are designed through the application of the system approach; structure-functional analysis of the territorial distribution and management of Taekwondo sport clubs in Bulgaria is made (fig. 24 and 25). Accent is put on the application of a structure-functional model of Taekwondo WT sport club in Bulgaria (fig. 26).

On that base, competently are formulated recommendations for development of: national strategy; national and regional programmes; implementation of structural and functional changes; establishment of administrative capacity at national, regional and club level; setting up informational campaigns, marketing and sociological studies; preparation of experts. The purpose is to provide intensive and effective management and development of Taekwondo WT in Bulgaria.

The conclusions and recommendations for the practice correspond to the results of the studies in the doctor's thesis. The notes and recommendations on the doctor's thesis made during the discussions at the department are taken into consideration and entered in its final presentation for the defense. The structure and contents of the doctor's thesis are presented in details into

the Abstract too. Plagiarism and incorrect use of literature, programme and documental resources are not established.

Doctor's thesis contributions

2. The historical processes of rise and development of Taekwondo WT in the world and in Bulgaria are studied. 2. Good trial is achieved for the application of a new "Institutionalization" principle as an approach, form and factor for its application on the effective management and development of Taekwondo WT in Bulgaria. 3. Diagnostic and theoretical models for management and development of Taekwondo WT at national, regional and club level are presented and designed. 4. Comparative expert study is performed with participation of Bulgarian and foreign experts on topical: social; managerial; resources (cadres, financial and infrastructural) aspects; programme elements of Taekwondo WT management and development in Bulgaria. 5. Current information about the situation and the influence of a complex of factors on the effectiveness of Taekwondo WT management and development in Bulgaria is presented through SWOT and PEST analysis.

Questions to the PhD student: 1. The European Union, by its Erasmus+ programme, encourages and provides financing of the "Good management of sport" project during the last years. Will topic theory, scientific-applied studies, good practice influence Taekwondo WT management in Bulgaria? 2. What should be the criteria, indexes and indicators for the effective management of the processes of Taekwondo TW development in Bulgaria in future? 3. What should be the approach, technology and mechanism for effective establishment, function and development of Taekwondo WT clubs in Bulgaria?

In conclusion, on the bases of the review, I confidently propose to the scientific jury, following the successful defense of Iliya Dobromirov Dimitrov's "Taekwondo WT management model in Bulgaria" doctor's thesis, to confer him the "PhD" Educational and scientific degree in professional direction 7.6. Sport, "Theory and methodology of sport science" PhD programme.

December 13, 2021

Reviewer:

Sofia

prof Petar Aleksandrov Bankov, DSc.